

Beleidsplan KNOB 2021-2024

1. Missie

De Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond (KNOB) is in 1899 als vereniging opgericht en heeft als doel om het behoud en de zorg voor de roerende en onroerende monumenten van de Nederlandse cultuurhistorie op enigerlei wijze te bevorderen.

De KNOB doet dit door kennis over dit onderwerp te verzamelen en te delen om zo de belangstelling voor de Nederlandse cultuurhistorie te vergroten. Om deze opgedane kennis te verspreiden geeft de KNOB vier keer per jaar het wetenschappelijke tijdschrift *Bulletin KNOB* uit. Ook streeft de KNOB ernaar om andere publicaties op het werkkterrein van de vereniging te bevorderen.

Studiebijeenkomsten (online en offline) vormen samen met excursies een ander belangrijk instrument om de beoogde kennisdeling te bereiken.

Samenwerking vormt een belangrijk uitgangspunt voor de KNOB. Daarom werkt zij nauw samen met andere organisaties en verenigingen die een vergelijkbaar doel nastreven.

2. Organisatie

De KNOB is een vereniging met zowel individuele als institutionele leden. In 2021 telt de KNOB 545 leden. Leden ontvangen vier keer per jaar gratis het *Bulletin* en kunnen met korting aan de door de Bond georganiseerde activiteiten deelnemen.

Het bestuur van de KNOB is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen van de KNOB, de strategie en het beleid en komt maandelijks bijeen. Studentbestuursleden versterken de band met de jonge academische generatie.

Het bureau van de KNOB ondersteunt het bestuur en de redactie en is ondergebracht bij de afdeling Heritage & Architecture van de Faculteit Bouwkunde aan de TU Delft. De KNOB geniet als gevolg van een samenwerkingsovereenkomst met de TU Delft academische gastvrijheid bij de Faculteit Bouwkunde maar behoudt volledige zelfstandigheid en blijft dientengevolge zelf haar beleid en standpunten bepalen.

De Stichting Financiële Ondersteuning KNOB, kortweg Steunfonds KNOB, helpt de KNOB bij de realisatie van haar doelstellingen, voor zover de eigen middelen van de KNOB hiertoe niet toereikend zijn. Het Steunfonds KNOB kwalificeert als zogeheten culturele ANBI. Dat houdt in dat het Steunfonds KNOB niet belastingplichtig is en is vrijgesteld van erfbelasting en schenkbelasting. Om die reden komen schenkingen, legaten en erfstellingen volledig ten goede aan de KNOB.

3. Kernactiviteiten

3.1. Publicaties

Sinds 1899 geeft de KNOB het *Bulletin KNOB* uit. Het *Bulletin* is een wetenschappelijk tijdschrift dat vier keer per jaar verschijnt en in binnen- en buitenland wordt erkend als belangrijke kennisbron op het terrein van het ruimtelijk erfgoed.

Het tijdschrift is double-blind peer-reviewed en geïndexeerd door Scopus en de Emerging Sources Citation Index. Het *Bulletin* is daarmee hét tijdschrift om artikelen te publiceren die op wetenschappelijk niveau de kennis op het terrein van architectuur- en bouwgeschiedenis, stedenbouwgeschiedenis, cultuurlandschap en monumenten vergroten en verdiepen. De onafhankelijke redactie is verantwoordelijk voor het handhaven van dat wetenschappelijke niveau.

Het *Bulletin* verschijnt ook als open access publicatie. Dat houdt in dat iedereen in Nederland en daarbuiten zonder kosten de publicatie in zijn geheel of als losse artikelen kan raadplegen. In 2019, 2020 en 2021 zijn de publicitaire inspanningen van het *Bulletin* door het UvA Diamond Open Access Fund met een bijdrage erkend.

Sinds september 2019 worden artikelen uit het *Bulletin* ook in het Engels gepubliceerd, online in open access. Dit geeft het *Bulletin* internationaal meer bekendheid en sluit aan bij de internationale wetenschappelijke standaard.

Vanaf 2022 publiceert het *Bulletin* jaarlijks een katern voor net afgestudeerde onderzoekers. In een bijzondere rubriek kunnen lezers kennismaken van interessante door studenten verrichte masterscripties. Zo brengt het *Bulletin* studenten en beginnende onderzoekers in contact met het *Bulletin* en geeft ze een 'laagdrempelige' gelegenheid hun onderzoeksresultaten te presenteren.

Sinds 2021 geeft de KNOB tevens de boekenreeks *OverHolland* uit, een periodiek voor academische (deel)publicaties over de historische morfologie en typologie van de Nederlandse stad en het landschap.

3.2. Netwerk en kennisoverdracht

De KNOB organiseert fysieke studiedagen, online lezingen en excursies om kennis te delen. Hierbij zoekt de KNOB samenwerking met organisaties, universiteiten en hogescholen die zich met de vakgebieden van de KNOB bezighouden.

Aan het begin van de COVID-19 pandemie begon de KNOB met de online lezingenreeks *KNOB Collegetour* die deskundigen aan het woord laat en een platform biedt om onderzoeksresultaten, ambities en ideeën te delen.

De *KNOB Collegetour* is een toegankelijke manier om mensen uit het werkveld beter te leren kennen en informatie te krijgen omtrent onderzoeksmethodiek, promoties en verwachtingen. Voor de nieuwe generatie afgestudeerden wil de KNOB het toekomstige werkveld zo minder abstract maken.

In de toekomst wil de KNOB meer aandacht besteden aan de culturele kant van projectontwikkeling, bijvoorbeeld bij de herbestemming van nieuwe architectonische iconen.

3.3. *Bevordering van nieuwe academici*

De KNOB is voor elke leeftijd en erfgoed geïnteresseerde belangwekkend maar wil extra aandacht geven aan jonge professionals. Soms lijkt de afstand tussen de scriptie-tafel en experts die zich al met vaste voeten in het werkveld hebben gevestigd groot te zijn.

Het *Carrière-Carrousel* is een plan om vanaf 2022 nieuwe professionals kennis te laten maken met een brede groep van deskundigen. Het wordt een evenement waar diverse thema's van ruimtelijk erfgoed aan bod komen en studenten uit alle disciplines zich kunnen inschrijven voor de door hen gekozen onderwerpen. Tijdens het *Carrière-Carrousel* kunnen zij vragen stellen over toekomstige loopbanen. De KNOB zal voor hen ook een goed platform zijn om in de toekomst die gelegde verbinding te behouden. Het doel voor meer verbinding met nieuwe jonge professionals ligt in het verlengde van de eerder in het leven geroepen *KNOB Collegetour*.

Daarnaast is de Stimuleringsprijs een mooie manier om een nieuwe lichting afgestudeerden te prijzen voor werk en voor te stellen aan erfgoed experts. De prijs wordt uitgereikt aan nieuwe talentvolle onderzoekers die hun thesis of eindopdracht tot een zeer goed einde hebben gebracht. De aangepaste versie van het onderzoek wordt daarbij gepubliceerd in het *Bulletin KNOB*.

Het zou mooi zijn deze prijs nog meer onder de aandacht te brengen, tevens in België. Door extra aandacht kan de prijs een nieuw impuls krijgen en meer jonge onderzoekers aantrekken. De sociale media (Facebook, LinkedIn en Instagram) van de KNOB kunnen hierbij zeer goed helpen. Benadrukt kan worden dat dit een mooie manier is om je werk onder ogen te laten komen van erfgoed professionals uit het werkveld.

4. **Ambitie**

Denkend aan de toekomst van cultureel erfgoed in het Nederlandstalig gebied, ontkom je niet aan de basis. Wat is eigenlijk cultureel erfgoed? De Raad voor cultureel erfgoed geeft al sinds 2008 de volgende definitie: "Onder cultureel erfgoed wordt verstaan: wat door vorige generaties is gebouwd of gemaakt en wat nu nog bestaat en tegenwoordig monumentale of museale waarde heeft." Voor de KNOB is die definitie slechts vertrekpunt. Al sinds de oprichting in 1899 richt de aandacht van de KNOB zich op niet alleen behoud van wat er is, maar ook op de permanente dialoog, de verhalen geworteld in archieven en archeologie, regels die we met elkaar afspreken voor continuering en principes voor herstel. Dit vormt dan ook de permanente basis voor de KNOB de komende jaren van 2021 tot 2025.

2021 wordt getekend door een pandemie die de afgelopen tijd niet alleen crisis heeft veroorzaakt in de samenleving op diverse manieren, maar ook leidt tot herbezinning op wat nabij is, wat daarvan moet worden gekoesterd en bediscussieerd. Met een digitale collegereeks en de versterkte aanwezigheid op diverse social media draagt de KNOB hieraan bij. De komende jaren zullen in het teken staan van verdere uitbouw hiervan evenals benutting van slow media als podcasts. Dat gaat vooral over het hoe.

Aandacht voor het wat krijgt langs twee nieuwe inhoudelijke lijnen die worden toegevoegd vorm. Enerzijds zal de KNOB de dialoog over het nieuwe culturele erfgoed intensief aangaan rondom bijzondere wederopbouw- en jaren '60 architectuur. Anderzijds zoekt zij de verbreding van het erfgoed: van de pure fysieke vorm naar een breder begrip als authenticiteit van gebouw, gebied en gemeenschap eromheen. De KNOB heeft stevige wortels in de wetenschappelijke wereld van diverse vakgebieden en wil deze komende periode verder versterken. Daarbij zal ook het interdisciplinaire werken extra aandacht krijgen, waarvan nu reeds de eerste contouren zichtbaar zijn in het *Bulletin*, de studiedagen, de *Collegetour* en onderzoeksactiviteiten.

Dit zijn mooie woorden maar het meest spreekt toch beeld:

Bovenstaande penning werd in 1924 ontworpen door Hildo Krop ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de KNOB. Centraal staat de mens die samen met die ander zorg draagt voor ons cultureel erfgoed. Om die mens anno 2021 te bereiken en samenwerkingspartner te maken, intensiveert de KNOB haar activiteiten om meer leden met een hart voor cultureel erfgoed te werven, samenwerkingen met andere landelijke en lokale organisaties te intensiveren en laagdrempelige gratis activiteiten zoals de *Collegetour* te continueren om meer mensen deelgenoot te maken van nut, noodzaak en plezier van en in ons cultureel erfgoed.